

Dictamen núm. 25/2010, relatiu al Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la regulació de la declaració responsable, i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra *a*, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30, del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 11 d'octubre de 2010 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Turisme i Treball relativa al Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la regulació de la declaració responsable, i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística.

Segon. El mateix dia 11 d'octubre s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES i, seguidament, a les organitzacions que no hi estan representades, donant-los un termini per tal que facin les observacions que considerin adients. Respon a la tramesa la Caixa, Comissions Obreres, la CAEB i el Col·legi oficial d'Arquitectes de les Illes Balears.

Tercer. Atès que es justifica en la sol·licitud la necessitat que el procediment es tramiti per via d'urgència, el president del CES dicta una resolució en la qual ordena que s'apliquin les normes especials de tramitació, segons les quals els Serveis Tècnics del CES elaboren una proposta i l'eleven a la Comissió Permanent per a la seva aprovació.

Quart. No obstant l'anterior, a la vista dels suggeriments presentats pels consellers del CES, es va considerar necessari convocar una comissió de treball que discutís els suggeriments i preparés una proposta.

Cinquè. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Memòria justificativa signada per la secretària general i Annex amb el marc normatiu en què s'insereix la proposta, disposicions afectades i taula de vigències
2. Decret 60/2009, de 25 de setembre, pel qual s'estableixen la unificació dels procediments i la simplificació dels tràmits en matèria turística, com també la declaració responsable d'inici de les activitats turístiques
3. Resolució de la consellera per la qual s'ordena l'inici de l'expedient, i se'n designa l'òrgan responsable
4. Informe sobre l'àmbit competencial
5. Esborrany inicial del projecte de decret
6. Certificat emès pel secretari de la Mesa de Turisme de les Illes Balears constatant el lliurament del projecte de decret en data 29 de juliol a les següents entitats:

- Consell Insular de Mallorca
- Consell Insular de Menorca
- Consell Insular d'Eivissa
- CAEB
- UGT
- CCOO
- Agrupació empresarial d'Agències de Viatges (Aviba)
- Associació Hotelera de Menorca (Ashome)

7. Tràmit d'audiència signat per la secretària general i acreditació de l'enviament del projecte de decret a les següents entitats:

- Consell Insular de Mallorca
- Consell Insular de Menorca
- Consell Insular d'Eivissa
- Consell Insular de Formentera
- CAEB
- UGT
- CCOO
- Conselleria d'Economia i Hisenda
- Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració
- Conselleria d'Educació i Cultura
- Conselleria de Medi Ambient i Mobilitat
- Conselleria de Presidència
- Conselleria de Salut i Consum
- Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques

- Conselleria de Comerç, Indústria i Energia
- Conselleria d'Innovació, Interior i Justícia.
- Advocacia de la CAIB
- Institut Balear de la Dona.
- Federació d'entitats locals de les Illes Balears (Felib)
- Agrupació empresarial d'Agències de Viatges (Aviba)
- Federació Balear de Restauració. PIME
- Associació d'Agroturisme Balear
- Associació Balear d'empresaris de temps compartit
- Associació Balear d'empresaris d'habitatges vacacionals
- Agrupació de cadenes hoteleres de Mallorca
- PIME Mallorca
- PIME Balears
- Associació Hotelera de Menorca (Ashome)
- Patronat municipal de turisme de Formentera
- Federació empresarial hotelera d'Eivissa i Formentera
- Asociación Nuredduna de Amas de Casa.
- Asociación de Consumidores i Usuarios de Baleares "La Defensa"
- Consumidores y Usuarios de las Islas Baleares
- Unión de Consumidores y Usuarios de las Islas Baleares

8. Confirmacions de rebuda del projecte de decret

9. Sol·licitud d'informe a l'Institut Balear de la Dona respecte l'impacte de gènere

10. Informe d'impacte de gènere

11. Observacions a l'informe d'impacte de gènere per part de la Assessoria Lingüística de la Secretaria General

12. Oficis de tràmit d'audiència per via d'urgència signat per la secretària general i acreditació de l'enviament a les següents associacions de consumidors:

- Asociación Nuredduna de Amas de Casa
- Asociación de Consumidores y Usuarios de Baleares "La Defensa"
- Consumidores y Usuarios de las Islas Baleares.
- Unión de Consumidores y Usuarios de las Islas Baleares

13. Llei 10/2010, de 27 de juliol, de mesures urgents relatives a determinades infraestructures i equipaments d'interès general en matèria d'ordenació territorial, urbanisme i de impuls a la inversió

14. Escrits d'al·legacions de les entitats següents:

- Consell Insular de Mallorca.
- Consell Insular de Menorca.

- Consell Insular d'Eivissa.
- Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB),
- Conselleria d'Economia i Hisenda.
- Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració.
- Conselleria de Salut i Consum.
- Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques.
- Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
- Conselleria d'Innovació, Interior i Justícia.
- Associació de Restauració. PIME Mallorca.
- Federación Empresarial Hotelera de Mallorca – CAEB.
- Associació d'Agroturisme Balear.
- Agrupació de Cadenes Hoteleres de Baleares- CAEB.
- Associació Hotelera de Menorca (Ashome)- CAEB.
- Federació Empresarial hotelera d'Eivissa i Formentera (mitjançant correu electrònic).
- Asociación Menorquina de Cafeterías, Bares y Restaurantes -PIME Menorca

15. Informe al·legacions

16. Projecte definitiu del Decret

17. Informe econòmic

18. Informe jurídic

19. Informe sobre la necessitat de tramitar per via d'urgència la sol·licitud del dictamen preceptiu del Consell Econòmic i Social

20. Sol·licitud de dictamen al Consell Econòmic i Social

Sisè. D'acord amb el procediment aplicable, el dia 10 de novembre la Comissió de Treball d'Economia, Desenvolupament Regional i Medi ambient va rebre una proposta de dictamen, la qual es eleva a la Comissió Permanent. Aquest òrgan aprova, finalment, el dictamen el dia 17 de novembre de 2010.

II. Contingut del Projecte de decret

I. El Projecte de decret tramés per dictamen consta d'una part expositiva, una part dispositiva estructurada en quatre capítols amb un total de 23 articles, una part final composta per tres disposicions addicionals, dues de transitòries, una de derogatòria i dues de finals; i dos annexos.

El Projecte de decret comença amb una exposició del marc competencial en el qual s'insereix aquest projecte de decret i que té en compte la Directiva 2006/123/CE, relativa als serveis de mercat interior, la normativa estatal d'incorporació d'aquesta directiva, és a dir, la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i l'exercici d'aquestes, i la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per adaptar-les a la Llei 17/2009, i l'activitat legislativa de la Comunitat Autònoma, la qual ha donat lloc al Decret Llei 1/2009, de 30 de gener, de mesures urgents per a l'impuls de la inversió a les Illes Balears (derogat per la Llei 4/2010, de 16 de juny) i el Decret 60/2009, de 25 de setembre, pel qual s'estableixen la unificació dels procediments i la simplificació dels tràmits en matèria turística, com també la declaració responsable d'inici de les activitats turístiques, el qual, a més, s'adaptava al contingut de la Directiva 2006/123/CE, relativa als serveis en el mercat interior.

Es considera necessari, a la vista de la normativa aprovada, la redacció d'un nou decret que agrupi part de les disposicions de l'anterior Decret 60/2009, i serveixi per establir les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la regulació de la declaració responsable, i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística.

II. La part dispositiva està estructurada en cinc capítols.

El capítol I, disposicions generals, contempla l'objecte del decret, que és el següent:

- El desenvolupament de la Llei 2/1999, de 24 de març, general turística de les Illes Balears i, de la Llei 4/2010, de 16 de juny, de mesures urgents per a l'impuls de la inversió a les Illes Balears,
- L'establiment de les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics,
- La regulació de la declaració responsable,
- La simplificació dels procediments administratius en matèria turística, d'acord amb la Directiva 2006/123/CE, del Parlament Europeu i del Consell de 12 de desembre de 2006, relativa als serveis en el mercat interior, i la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i l'exercici d'aquestes.

L'article 2 regula l'àmbit d'aplicació i el 3, els principis generals als quals les administracions públiques han d'adequar les seves actuacions.

El capítol II, normes amb relació a l'aplicació dels lliure establiment i dels requisits mínims de prestació dels serveis turístics, regula, per tipus d'establiment, aquests requisits mínims en els articles 4 a 10.

El capítol III, normes en relació als drets dels consumidors i usuaris i de la qualitat mínima dels serveis turístics, contempla en els articles 11 a 14, posant esment als drets d'informació

El capítol IV implica (articles 15 a 19), d'acord amb la normativa esmentada abans, la implantació definitiva de la Declaració responsable d'inici de l'activitat turística (DRIAT) i la comunicació prèvia, en substitució de les autoritzacions administratives convencionals, i, conseqüència d'això, és la regulació establerta en el capítol cinquè (articles 20 a 23), sobre la comprovació de les activitats, i la seva inscripció en els registres turístics.

III. La part final, consta, com s'ha dit, de tres disposicions addicionals, dues de transitòries, una de derogatòria i dues de finals.

La disposició addicional primera fa referència a la regulació dels registres previstos en l'article 11.1 de la Llei 2/1999, la qual ha de tenir en compte les competències pròpies dels consells insulars per tal que puguin desenvolupar les potestats reglamentària i d'autoorganització que els corresponen. La segona disposa que les administracions públiques han d'adaptar les seves normes en matèria turística a la legislació vigent en relació a les autoritzacions. I la tercera exposa l'habilitació competencial de la regulació d'aquest decret, definint els espais de regulació dels consells insulars.

La disposició transitòria primera fa referència als expedients en tramitació i la segona a les competències del Consell Insular de Mallorca.

Amb la disposició derogatòria s'elimina de l'ordenament jurídic el Decret 60/2009, de 25 de setembre, pel qual s'estableixen la unificació dels procediments i la simplificació dels tràmits en matèria turística, i també la declaració responsable d'inici d'activitats turístiques.

La disposició final primera faculta les conselleries de Turisme i Treball i de Salut i Consum perquè dictin les disposicions necessàries per aplicar i desenvolupar aquest Decret, en l'àmbit de les seves competències, sense perjudici de les competències dels consells insulars. I la segona disposa que el Decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

IV. Finalment, l'Annex 1 estableix el model de declaració responsable d'inici d'activitat turística; i l'annex 2, la comunicació de modificació de dades amb relació a activitats turístiques.

I. Observacions generals

Primera. Aquest CES valora de manera positiva tota iniciativa que avanci cap a la simplificació i agilitació dels procediments i tràmits administratius, i el foment de l'activitat econòmica.

Segona. Entenem així mateix, que l'elaboració de normes, avui dia, s'ha de fer amb el concurs de les administracions públiques i dels sectors implicats i afectats, tota vegada que això en facilita l'aplicació posterior i implica la detecció d'inconvenients i l'anticipació de problemes. En aquest sentit, consideram que la Conselleria competent en matèria de turisme hauria d'haver consultat aquest CES respecte del Decret 60/2009 que ara es vol derogar. També hem trobat a faltar la possibilitat de participar respecte de les normes de rang legal que s'han tramitat per via d'urgència i d'esquena a aquest Consell.

Per tant, valoram de manera positiva l'esforç per redactar normes amb el màxim consens possible i per donar veu tant a les administracions públiques implicades com als sectors econòmics i socials que les han de conèixer i aplicar. Més encara, som conscients que l'elaboració de les normes amb el consens de tots els implicats duu a normes més duradores i de més fàcil aplicació.

Tercera. Pel que fa a les normes amb relació als drets dels consumidors i usuaris i de la qualitat mínima dels serveis turístics, consideram que, a més de l'audiència a les associacions de consumidors, s'hauria d'haver tramés al Consell de Consum per a la seva valoració.

Quarta. L'activitat turística és el motor de l'activitat econòmica a les Illes Balears i, per tant, consideram que s'ha de garantir una prestació de serveis de qualitat, tant envers els clients de l'activitat com envers els treballadors i l'entorn. Per això consideram que, amés d'adaptar els procediments a les exigències derivades de la Directiva de serveis i a la Llei 4/2010, és necessari una regulació que garanteixi uns nivells mínims de qualitat, segons paràmetres objectius i mesurables i, per tant, d'exigible compliment. Recordam així mateix que, per dur a terme aquesta regulació s'ha de tenir en compte la participació dels agents econòmics i socials.

Cinquena. Finalment, recomanam que atès el temps transcorregut des de l'entrada en vigor de la Llei 2/1999, general turística, es revisi el règim sancionador, en especial pel que fa a les infraccions i sancions relatives a l'inici i modificació de l'activitat turística.

IV. Observacions particulars

Primera. Pel que fa a la part expositiva, ha de fer esment a la consulta feta a aquest Consell Econòmic i Social.

Segona. Pel que fa a l'articulat, farem les següents recomanacions:

1. L'article 6 estableix unes superfícies mínimes i unes dates de construcció dels habitatges, per tal que puguin ser considerats establiments d'allotjament en el medi rural. I, tot seguit, disposa que els consells insulars, en l'àmbit de les seves competències, poden establir una altra data i superfície mínima.

Des del CES consideram que seria més adient que el Decret establís una forquilla o un marc dins la qual els consells insulars poguessin determinar les superfícies i dates mínimes, cosa que permetria l'exercici de les competència pròpies dels consells insulars i, a la vegada, mantindria el caràcter d'aquests establiments vinculats a l'antiguitat i manteniment de les finques rústiques tradicionals.

En aquest mateix precepte, sembla que exigeix que siguin els habitatges els que ocupin una superfície mínima de 50.000 m², o 25.000 m², segons siguin hotels rurals o agroturismes, si bé entenem que hauria de ser la finca o la parcel·la, la que ocupés aquestes superfícies.

També consideram que seria convenient vincular expressament la parcel·la rústica a l'activitat d'agroturisme. Si bé és cert que se'n pot deduir de la redacció del precepte, es podria afegir en el segon apartat.

Finalment, proposam que s'afegeixi el següent apartat, en atenció als drets consolidats de les explotacions en el medi rural:

De conformitat amb la legislació urbanística i sempre que comptin amb els permisos i llicències municipals necessaris, els annexes construïts en els allotjaments en el medi rural que no superin el 2% de la superfície total construïda en la parcel·la corresponent, podran ser destinats a serveis complementaris de l'explotació turística sempre que no desvirtuïn la tipologia de l'edifici principal i es respecti l'estil d'edificació d'aquesta.

2. L'article 11 relatiu a la informació al consumidor amb relació als establiments turístics, disposa que:

Els establiments turístics han d'exhibir a l'entrada principal de l'establiment la placa distintiva, en la qual consti la modalitat, d'acord amb el model que aprovi l'òrgan competent.

L'article 15 de la Llei general turística exigeix que a la placa distintiva consti, amés de la modalitat, la categoria de l'establiment, motiu pel qual consideram que el decret s'hauria d'ajustar.

3. El capítol V, relatiu al procediment d'inscripció i comprovacions, fa referència a "incorreccions de caràcter essencial" sense definir-les ni determinar els criteris que s'han de fer servir per determinar quan una incorrecció és essencial o no. Consideram que des de la Conselleria s'hauria de fer l'esforç per determinar-la o, com a mínim, establir els criteris que permetin determinar-la en cada cas, de manera que tant les administracions que han d'aplicar aquesta norma com els interessats que han de sol·licitar la inscripció en els registres turístics.

4. Proposam la inclusió d'una disposició addicional per completar i donar sentit ple a la disposició addicional de la Llei 10/2010, de 27 de juliol, en el procediment d'elaboració de la qual no varem tenir oportunitat de participar. La disposició addicional quarta de la Llei 10/2010, relativa als locals en establiments turístics o en parcel·les vinculades, disposa que:

Els locals existents en establiments turístics o en parcel·les vinculades amb autorització de l'administració turística corresponent amb anterioritat a la Llei 2/1999, de 24 de maig, general turística de les Illes Balears, i que tinguin accés independent des de la via pública, podran mantenir la seva activitat i ser objecte d'obres de conservació, manteniment, reforma, sense que els siguin d'aplicació els articles 16 i 17 de la Llei esmentada.

Doncs bé, aquesta disposició no contempla tots aquells establiments d'oferta complementària que varen obtenir autorització turística en el seu moment, així com la corresponent llicència, però que no en poden canviar l'activitat a la qual es destinen. És a dir, des de la Llei 10/2010 poden fer obres de reforma i modernització, però no poden canviar l'activitat a la qual es destinen, limitació que no te sentit, ja que podria destinar-se a una activitat diferent, sempre dins els usos permesos com a compatibles amb l'activitat turística per la normativa de planejament. Entenem que si en el procés d'elaboració de la Llei s'hagués tingut en compte la veu dels agents econòmics i socials, aquesta mancança s'hagués detectat i s'hagués pogut debatre. I, per això, sense perjudici que un decret no pot modificar una Llei i que, per tant, s'hauria d'instar la corresponent modificació de la Llei, proposam la següent redacció de la disposició addicional de la Llei 10/2010:

Disposició addicional

Locals en establiments turístics o en parcel·les vinculades

Els locals existents en establiments turístics o en parcel·les vinculades amb autorització de l'administració turística corresponent amb anterioritat a la Llei 2/1999, de 24 de maig, general turística de les Illes Balears, i que tinguin accés independent des de la via pública, podran mantenir la seva activitat i ser objecte d'obres de conservació, manteniment, reforma i canvi d'ús, sempre dins els usos admesos com a compatibles amb l'activitat turística, sense que els siguin d'aplicació els articles 16 i 17 de la Llei esmentada.

5. També proposam la incorporació d'una disposició transitòria tercera per recuperar el buit que ha deixat la derogació per part de la Llei 16/2006, de 17 d'octubre, de llicències integrades d'activitat, de l'article 18 de la Llei 9/1997, de 22 de desembre i que deixa en situació irregular tota una sèrie d'establiments amb llicència turística antiga, però sense llicència d'obertura i funcionament municipal. Entenem que, tal i com va fer la Llei de 1997, s'ha de donar cobertura a aquests establiments, sense que això impliqui la regularització generalitzada d'establiments sense llicència municipal i que l'hagin de tenir, motiu pel qual proposam la següent disposició transitòria:

Els establiments turístics oberts al públic al menys des de l'any 1992, que comptin amb llicència turística anterior però no amb la llicència municipal d'obertura, estaran exempts d'obtenir-la sempre que no els fos exigida en el moment de la seva obertura al públic.

La no exigibilitat de la referida llicència d'obertura en cap àmbit administratiu, no suposarà en cap moment l'exempció de la subjecció a la normativa aplicable als establiments turístics.

6. L'annex 1, relatiu al model de declaració responsable d'inici d'activitat, consideram que els parèntesis (inici d'activitat, canvi de categoria, canvi de titularitat,...) és prescindible ja que només és per l'inici de l'activitat.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals necessàries per facilitar la llibertat d'establiment i de prestació de serveis turístics, la regulació de la declaració responsable, i la simplificació dels procediments administratius en matèria turística, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

La secretària general

Àngels Bellinfante Torres

Palma, 17 de novembre de 2010

Vist i plau

El president en funcions

Llorenç Huguet Rotger

Govern de les Illes Balears

Resumen de Firmas del Documento Actual

Página de firmas: 1

Nombre del Documento:

"dictamen_25.201"

Firma

Firma